Lietas arhīva Nr. C-0243-23/19
ECLI:LV:DAUT:2023:0313.C12224222.7.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Preiļos 2023.gada 13.martā
Daugavpils tiesa
tiesnese Anita Stikāne
izskatīja rakstveida procesā civillietu **/pers. A/** prasībā pret **/pers. B/** vienkāršotajā procedūrā par uzturlīdzekļu parāda piedziņu

Aprakstošā daļa

[1] 2022.gada 6.septembrī Daugavpils tiesā saņemts /pers. A/ prasības pieteikums vienkāršotajā procedūrā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu parāda piedziņu par laika posmu no 2016.gada novembra līdz 2020.gada decembrim, kopējā summā 2124,00 *euro*.

[2] Ar 2022.gada 16.septembra lēmumu /pers. A/ prasības pieteikums vienkāršotajā procedūrā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu parāda piedziņu ir pieņemts un ierosināta vienkāršotās procedūras lieta.

[3] 2022.gada 3.oktobrī atbildētājs iesniedza rakstveida paskaidrojumu, kur norāda, ka prasību neatzīst, jo dēls /pers. C/ /datums/kļuva pilngadīgs un viņam pašam ir jāceļ prasība, bet /pers. A/ vairāk nav prasījuma tiesību.

[4] Ar 2022.gada 7.novembra lēmumu civillietas Nr.12224222 izskatīšana atlikta uz 2022. gada 19.decembri un noteikts pusēm papildus aprēķinus un pierādījumus iesniegt līdz 2022.gada 14.novembrim.

[5] 2022.gada 9.decembrī Daugavpils tiesā saņemts /pers. B/ papildus paskaidrojums, kurā lūdz noraidīt /pers. A/ prasības pieteikumu un izbeigt civillietu Nr.12224222 sakarā ar to, ka pieteikumu par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/ vienkāršotajā procedūrā cēlusi persona, kurai nav prasības tiesību. Atbildētājs papildus pierādījumus nav iesniedzis.

[6] Ar 2022.gada 19.decembra lēmumu civillietas Nr.12224222 izskatīšana atlikta uz 2023. gada 23.februāri un noteikts prasītājai iesniegt uzturlīdzekļu parāda aprēķinu līdz 2023.gada 30.janvārim un atbildētājam /pers. B/ ir tiesības līdz 2023.gada 30.janvārim iesniegt papildus pierādījumus.

[6.1] 2023.gada 1.februārī Daugavpils tiesā saņemts /pers. B/ papildus paskaidrojums, kurā atkārtoti lūdz noraidīt 2021.gada 15.novembra /pers. A/ prasības pieteikumu un izbeigt civillietu Nr.12224222 sakarā ar to, ka pieteikumu par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/ vienkāršotajā procedūrā cēlusi persona, kurai nav prasības tiesību. Atbildētājs arī ir iesniedzis uzkrāto uzturlīdzekļu parāda aprēķinu.

[6.2] 2023.gada 21.februārī Daugavpils tiesā ir saņemts prasītājas /pers. A/ aprēķins par uzturlīdzekļu apmēru, kurā norāda, ka no 2020.gada septembra uzturlīdzekļus maksāja Uzturlīdzekļu garantiju fonds 120,00 *euro* mēnesī līdz 2022.gada 2.aprīlim. No /pers. B/ nav saņēmusi uzturlīdzekļus un ir izveidojies parāds- 2016.gadā 187 *euro,* 2017.gadā 68 *euro,* 2018.gadā 453 *euro*, 2019.gadā 864 *euro,* 2020.gada 552 *euro*, kā arī pievienota konta informācija par Uzturlīdzekļu garantiju fonda maksājumiem.

[7] Ar 2023.gada 23.februāra lēmumu civillietas Nr.12224222 izskatīšana atlikta uz 2023. gada 13.martu un noteikts, ka līdz lietas izskatīšanas datumam atbildētājam ir tiesības iesniegt papildus paskaidrojumus un lūgumus.

[8] 2023.gada 10.martā ir saņemti atbildētāja papildus paskaidrojumi un noraidījums tiesnesei Civilprocesa likuma 19.panta pirmās daļas 4.punkta kārtībā.

[8.1] Ar 2023.gada 13.marta Daugavpils tiesneses lēmumu ir nolemts atteikties pieņemt /pers. B/ izteikto noraidījumu tiesnesei Anitai Stikānei.

[8.2] Papildus paskaidrojumā atbildētājs norāda, ka prasītājas paskaidrojumā iekļautais parāda aprēķins pa gadiem ir nepietiekams, lai tiktu atzīts par neapšaubāmu.

[8.2.1] Prasītāja ir iesniegusi izdruku par Uzturlīdzekļu garantiju fonda maksājumiem, bet nav ņēmusi vērā viņa veiktos maksājumus, tādēļ /pers. A/ sniegtais parāda aprēķins ir neobjektīvs un maldinošs.

[8.3] Atbildētājs norāda, ka pati prasītāja ir norādījusi, ka pagājušā gada 2.aprīlī /pers. C/ palika 18.gadi, kas apliecina, ka viņa apzinās, ka dēlam ir iestājusies pilngadība, kas juridiski izslēdz viņas tiesību rīkoties, tostarp pārstāvēt personu, kurai ir iestājusies pilngadība, ja viņai nav sniegts īpašs pilnvarojums.

[8.4] Ņemot vērā teikto atbildētājs lūdz noraidīt /pers. A/ pieteikumu, jo prasību cēlusi persona, kurai nav prasības tiesību.

[8.5] Atbildētājs lūdz atlikt lietas izskatīšanu pēc būtības un pieprasīt no prasītājas parāda aprēķinu.

[9] Tiesa, pārbaudot lietā esošos pierādījumus, lietas materiālus un pušu sniegtos paskaidrojumus, atzīst, ka lietas izskatīšanas atlikšanai nav pamata, jo gan prasītāja, gan atbildētājs ir iesnieguši uzturlīdzekļu parāda aprēķinu. Prasītāja ir iesniegusi gan konta izrakstu par prasītāja veiktajiem uzturlīdzekļu maksājumiem, gan konta izrakstu par Uzturlīdzekļu garantiju fonda maksājumiem.

[10] Pusēm ir paziņots par datumu, kad sprieduma noraksts būs pieejams tiešsaistes sistēmā, tas ir - 2023.gada 13.martā.

[10.1] Puses nav iesniegušas lūgumu par lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, nav izteikušas iebildumus lietas izskatīšanai rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[11] Rakstveida procesā pārbaudot un izvērtējot pierādījumus un visus lietas materiālus, ņemot vērā pušu sniegtos rakstveida paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

[12] No lietas materiāliem pievienotās dzimšanas apliecības kopijas Nr./numurs/ izriet, ka prasītāja un atbildētājs ir vecāki /datums/dzimušajam bērnam /pers. C/.

[12.1] /datums/ir šķirta laulība starp /pers. B/ un /pers. A/.

[13] Lietā nepastāv strīds par faktu, ka 2015.gada 17.jūnijā starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgta Vienošanās par kopīgā nepilngadīgā bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām, bērna uzturlīdzekļiem un kopīgās mantas sadali, kuras 2.3 punktā puses vienojās, ka pēc laulības šķiršanas bērns /pers. C/ dzīvos pie prasītājas, kura realizēs bērna ikdienas aprūpi un uzraudzību.

[13.1] Savukārt, vienošanās 2.4.punktā noteikts, ka pēc laulības šķiršanas viņi kopīgi, katrs samērā ar savu mantas stāvokli, uzturēs dēlu, bez tam, ņemot vērā Civillikuma 179.panta prasības, vīrs apņemas maksāt uzturlīdzekļus dēla uzturam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ne mazāk kā 108,00 *euro*, ieskaitot minēto summu sievas kontā a/s "Swedbank" konta Nr./konta numurs/ līdz katra tekošā mēneša 25.datumam.

[14] Tiesa ņem vērā, ka saskaņā ar Civillikuma 179.panta nosacījumiem, vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu, pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem.

[15] Saskaņā ar lietas materiāliem, atbildētājs ir maksājis uzturlīdzekļus dēla uzturam, pārskaitot tos uz prasītājas kontu a/s "Swedbank" konta Nr./konta numurs/.

[15.1] Lietā esošā /pers. A/ konta informācija apstiprina, ka atbildētājs samaksāja prasītājai uzturlīdzekļus: 2016.gadā- 1499,00 *euro*; 2017.gadā- 910,00 *euro*; 2018.gadā- 963,00 *euro*; 2019.gadā- 600,00 *euro*; 2020.gadā- 840,00 *euro*, un 2020.gadā prasītājai Uzturlīdzekļu garantijas fonds samaksāja 358,42 *euro*.

[15.2] Tiesa ņem vērā, ka šādas samaksātās summas apstiprina pats atbildētājs savā iesniegtajā Uzkrāto uzturlīdzekļu parāda aprēķinā.

[16] Tiesa norāda, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto iztikas minimumu un bērna vecumu.

[16.1] Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus. Katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai jānodrošina uzturlīdzekļi 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, savukārt, katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

[16.2] Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" minimālā mēnešalga no 2016.gada 1.janvāra līdz 2016.gada 31.decembrim bija noteikta 370,00 *euro*; no 2017.gada 1.janvāra līdz 2017.gada 31.decembrim bija noteikta 380,00 *euro*; no 2018.gada 1.janvāra līdz 2020.gada 31.decembrim bija noteikta 430,00 *euro*.

[16.3] Tā kā, starp pusēm noslēgtās Vienošanās par kopīgā nepilngadīgā bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām, bērna uzturlīdzekļiem un kopīgās mantas sadali, 2.4.punktā atbildētājs apņēmās maksāt uzturlīdzekļus dēla uzturam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet ne mazāk kā 108,00 *euro*, ieskaitot minēto summu sievas kontā a/s "Swedbank" konta Nr./konta numurs/ līdz katra tekošā mēneša 25.datumam, tad uzturlīdzekļi bija jāmaksā atbildētājam sekojoši: 2016.gadā-111,00 *euro* mēnesī; 2017.gadā-114,00 *euro* mēnesī; 2018.gadā-129,00 *euro* mēnesī; 2019.gadā-129,00 *euro* mēnesī; 2020.gadā-129,00 *euro* mēnesī, tas ir 30% no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas.

[17] Kā redzams, tad atbildētāja parāds par nesamaksātajiem uzturlīdzekļiem sastāda: 2017.gadā- 458,00 *euro* (1368,00-910,00), 2018.gadā- 585,00 *euro* (1548,00-963,00), 2019.gadā- 948,00 *euro* (1548,00-600,00), 2020.gadā 349,58 *euro* (1548,00-840,00-358,42).

[17.1] 2016.gadā atbildētājs ir veicis lielāku uzturlīdzekļu iemaksu par 167,00 *euro* (1332,00-1499,00).

[18] Jāņem vērā, ka Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

[18.1] Atbildētājs 2015.gada 17.jūnijā noslēgto Vienošanos par kopīgā nepilngadīgā bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām, bērna uzturlīdzekļiem un kopīgās mantas sadali nav apstrīdējis, tā ir spēkā.

[18.2] Bez tam, tiesa ņem vērā, ka prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja mazākas summas pa gadiem sekojoši- par 2017.gadu- 68,00 *euro*, par 2018.gadu- 453,00 *euro*, par 2019.gadu- 864,00 *euro,* par 2020.gadu- 552,00 *euro*, kas arī ir piedzenamas, jo tiesa nevar palielināt prasījumus.

[18.3] Līdz ar to, ņemot vērā, ka par 2016.gadu ir uzturlīdzekļu pārmaksa par 167,00 *euro* un prasītājas norādītās piedzenamās summas pa gadiem, tiesa atzīst, ka piedzenamā uzturlīdzekļu parāda summa sastāda 1567,58 *euro* (68,00+453,00+864,00+349,58-167,00). Pārējā daļā par 556,42 *euro* piedziņu prasība ir noraidāma.

[19] Tiesa norāda, ka nav pamatota atbildētāja norāde, ka prasība jānoraida, jo bērns /pers. C/ ir jau pilngadīgs, jo kā redzams, tad uzturlīdzekļu parāds ir uzkrājies par laika posmu no 2017.gada līdz 2020.gadam, kad /pers. C/ bija nepilngadīgs, un kad uzturlīdzekļi atbildētājam dēla uzturam bija jāmaksā prasītājai saskaņā ar noslēgto vienošanos.

[19.1] Kā arī, lietvedības izbeigšanai lietā nav pamata, jo /pers. A/ bija tiesības celt prasību par uzturlīdzekļu parāda, kas uzkrājies par laika posmu no 2017.gada līdz 2020.gadam, kad /pers. C/ bija nepilngadīgs, piedziņu, jo starp pusēm bija noslēgta vienošanās par uzturlīdzekļu maksāšanu.

[20] Civilprocesa likuma 195. pants noteic, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru, kā arī kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā veicama samaksa, ja tāds norādīts prasības 12 pieteikumā.

[20.1] Civillikuma 1763. panta pirmā daļa noteic, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu. Atbilstoši Augstākās tiesas Civillietu departamenta atziņām likumiskie procenti, uz kuriem tiesības tiesas spriedumā atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, būtu aprēķināmi par sprieduma izpildes nokavējumu, tātad, par laiku pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām (sk. 2016. gada 29. janvāra lēmumā lietā Nr. SKC-1331/2016).

[20.2] Līdz ar to ir nosakāmas prasītājai tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no piedzītās un neatmaksātās uzturlīdzekļu parāda summas (1567,58 *euro*) par laiku no šī sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

[21] Tā kā prasītāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas uzturlīdzekļu lietā, tad tie piedzenami no atbildētāja par labu valstij.

[21.1] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu, 35.panta pirmās daļas 3.punktu, 40.panta pirmo daļu, 42.panta pirmo daļu, no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva no piedzītās uzturlīdzekļu parāda summas 235,14 *euro* (15% no 1567,58 *euro*) un ar lietas izskatīšanu saistītie tiesas izdevumi 20,00 *euro.*

[22] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, kas nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summas un tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas, tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz teikto un saskaņā ar 8., 15., 34., 40., 41., 42., 43., 44., 97., 190., 192., 193., 194., 195., 204.[1], 250.[25] un 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda:

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļu parādu dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturēšanai par laika periodu no 2017.gada janvāra līdz 2020.gada decembrim 1567,58 *euro* (viens tūkstotis pieci simti sešdesmit septiņi *euro* un 58 centi).

Pārējā daļā /pers. A/, personas kods /personas kods/, prasību par uzturlīdzekļu parāda 556,42 *euro* piedziņu noraidīt.

Noteikt /pers. A/, personas kods /personas kods/, tiesības saņemt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6% gadā no piedzītās uzturlīdzekļu parāda summas (sprieduma sastādīšanas dienā 1567,58 *euro* (viens tūkstotis pieci simti sešdesmit septiņi *euro* un 58 centi) par laiku no šī sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), ievērojot Civillikuma 1763. pantā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot piedzītās summas lielumu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu 235,14 *euro* (divi simti trīsdesmit pieci *euro* un 14 centi), kas jāieskaita Valsts kasei, reģistrācijas Nr.90000050138, saņēmēja iestāde: Valsts kase, NMR 90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 20,00 *euro* (divdesmit *euro* un 00 centi), kas jāieskaita Tiesu administrācijai, NMR 90001672316, reģistrācijas Nr.LV90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, konta Nr.LV51TREL2190458019000, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: kods 21490.

Noteikt /pers. B/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas un pieejamības dienas tiešsaistes sistēmā- 2023.gada 13.marta, Latgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Daugavpils tiesā.

Tiesnese A.Stikāne

Spriedums parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.